

SM
Ca 3
559

QUÆSTIONES CANONICÆ,

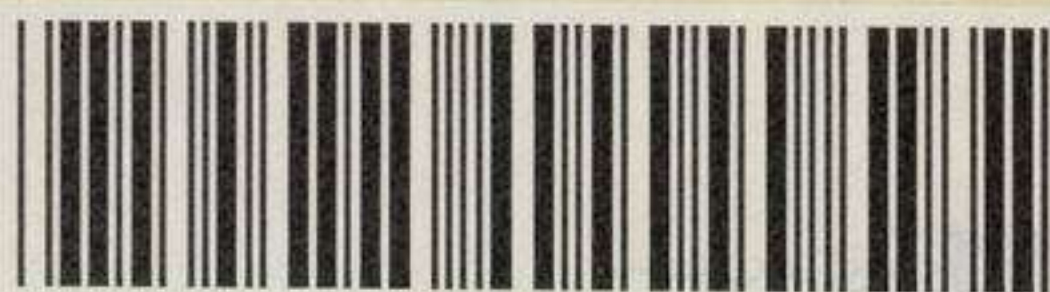
EX DECRETALIUM LIBRIS MAXIME EXCERPTÆ
QUASQUE PUBLICO EXAMINI PROPONIT

FRANCISCUS SANCHO PRESBITER

ECCLESIAE PAROCHIALIS MAGONIS BENEFICIATUS,

PATRONO

JOANNE PONS PRESBITERO IN JURE CANONICO BACCALAUREO,
NECNON CATHOLICÆ MAJESTATIS EXERCITUS, IN HAC DIOECESI
SUBDELEGATO APOSTOLICO.

1036550

SM C*3 559

R: 41621

MAGONE:

EX TYPOGRAPHIA GULLIELMI IGNATHI SERRA.

1856.

EXMO. AC REVMO. THOMÆ DE RODA,

DEI GRATIA MINORICENSI EPISCOPO,

Nihil sanè jucundiùs, in lucubrationibus evulgandis, quam benevolum, qui libenti animo eas excipiat, invenire patronum. Et ubi talem, talibusque dotibus ornatum, reperire fas erit? Patefactum est omnibus quo ardore raperis ad studia promovenda, quotque laboribus non pepercisti ut in hac nostra Diœcesi seminarium, juxta Tridentini placitum, institueretur, in quo adolesceſtes clerici ad studia litterarum, atque ad rem ecclesiasticam instruerentur, Benevole Antistes. Tuis ergo freti auspiciis, in lucem edere Quæſtiones Canonicas, ex Decretalium libris maximè excerptas, quæque magnam Juris ecclesiastici partem attingerent, easque publico examini exponere, in mente habuimus. Initium duximus á Prolegomenis, quibus Juris Ecclesiastici fontes patefecimus, ac celebriores explicavimus collectiones, quæ ab Ecclesiæ incunabulis usque ad hanc nostram ætatem in manus hominum pervenerunt. Patefactis igitur Juris Canonici fontibus, ad rem ipsam accedimus, juxta methodum ab Ilmo. Devoti elucubratam. De Personis primùm, dein-

de vèro de Rebus agimus, relinquendo tertiam atque postremam partem, nempè de Judiciis Ecclesiasticis, pro alia opportunitate. In resecandis in sedem Apostolicam malè armatorum hominum opinionibus, totam curam impendimus, ne adolescentes in errorem raperentur.

Pro humana enim conditione fit, ut homines, quamvis summâ eruditione præditi, sæpè errent. A Te ergo Sapientissime Antistes, si quid minus rectum scripsimus, veniam postulamus. In evulgandis hisce quæstionibus, non alium præoculis scopum habuimus, quam adolescentes Clericos ad Juris Ecclesiastici scientiam impellere, quod ¡proh dolor! in hac nostra Dicecesi in oblivione quiescit. Utinam semper in mente haberent illud Cælestini Papæ monitum, qui, ut Clerici hujus scientiæ aviditate raperentur, totis viribus clamabat: *Nulli Sacerdotum liceat sacros canones ignorare.* (a)

Accipe igitur carissime Antistes, ac Digne Apostolorum Successor, hunc nostrum laborem, quem perfectum, absolutumque, tenuitas nostra non valuit; et dum supplices á Deo petimus, ut Te, quam diutissimè incolumem, sospitemque, pro bono Ecclesiæ conservet, pedibus advoluti Tuis, Apostolicam attribue Benedictionem.

Exme. ac Revme.

Joannes Pons Presbiter. Franciscus Sancho Presbiter.

(a) Epist. 3 cap 1.

DE PROLEGOMENIS.

CAPUT I.

DE ECCLESIA, EJUSQUE NATURA ET CHARACTERIBUS. [a]

Quid est Ecclesia—A quo instituta fuit—Est societas inæqualis et visibilis—Non est collegium, sed respublica á civili distincta.—Signa quibus á Sectis hæreticorum dignoscitur.—Nullum ex iis signis in Protestantium Ecclesias quadrare, ulla ratione potest.

CAPUT II.

DE ECCLESIAE REGIMINE, ET POTESTATE.

Ecclesia utpotè inæqualis et visibilis societas, proprio regimine opus habet—Non Aristocraticum, non Democraticum, sed Monarchicum, contra Protestantium sistema statuimus.—Non Episcoporum potestas, non concilium generale, Monarchiæ aliquid detrahunt.

CAPUT III.

DE JURE SCRIPTO.

Quid est Jus Canonicum.—Leges quibus constat.—Quid Divinæ leges et quotuplicis generis.—Quid humanum jus nempe ecclesiasticum, et quot ejus partes.—Quid decreta S. S. Pontificum, et quotuplicis generis.—Quid Concilia, quid eorum sit, qui iis intersunt, eorumque divisio.—Quid S.S. Patres, eorumque in re Canonica auctoritas.

CAPUT IV.

DE JURE NON SCRIPTO.

Quid traditio, et quotuplicis generis.—Quid Consuetudo, et ut vim legis habeat quid requiritur.

(a) Quamquam ecclesiæ tractatio, propria Theologorum materia sit, convenit nihilominus ut Canonistæ cognitam et perspectam ejus naturam habeant, ac proinde admiratione dignum videtur quod multi Canonistæ, posthabitâ Ecclesiæ tractatione, quasi á sacris Canonibus aliena rem canonicam proposuisse.

CAPUT V.

DE JURIS GANONICI COLLECTIONIBUS. (a)

SECTIO 1.ª*De Jure antiquo.*

Quænenan est antiquissima quæ in fastis Ecclesiæ reperitur collectio.—Utrum ea Apostolis adscribi potest.—Quænam sunt quæ post Apostolorum prodire collectiones. Quid de Isidori Mercatoris collectione sentiendum.—Quid Canones pœnitentiales.

SECTIO 2.^a*De Jure novo.*

Decretum Gratiani (b)—Decretales Gregorii Papæ IX.—Sextus Decretalium Bonifacii Papæ VIII.—Clementinæ (c).—Extravagantes Joannis Papæ XXII.—Extravagantes Communes.—Utrum hi enarrati Codices in foro vim legis habeant.

SECTIO 3.^a*De Jure novissimo.*

Septimus Decretalium (d)—Bullæ earumque species.—Regulæ Cancellariæ.—Concilium Tridentinum.—Declarationes Sacro-Congregationum Cardinalium.—Nationum Concordata.

(a) Non diù inmorabimur in antiquis Collectionibus describendis. Antiquatæ sunt, nec magno prætio comparari possent. Digna tamen est quæ paulo diligentius exponatur, Collectio Isidori Mercatoris, quæ IX sæculo in manus hominum pervenit, et quæ disciplinam ecclesiasticam miro modo dilaceravit.

(b) Alio nomine *Concordia discordantium Canonum* quæ est genuina operis inscriptio, prosusquæ per abusum dicitur Decretum Gratiani, quia privatus ut erat ille; auctoritate non pollebat ad decreta evulganda.

(c) Clemens V. ex constitutionibus suis, tum in Concilio Viennensi, cui præsedebat, tum aliàs conditis, novum Codicem evulgare in mente habuit, sed morte præventus, eum ejus successor Joannes XXII in publicum emisit. Hinc videtur quam toto cælo à veritate aberrat Joannes Aventinus scribens, Clementem à publicandis Clementinis superscidisse, *quod multa, quæ simplicitati christianæ, libertati religionis impnerent, ibi continerentur*. Et ubi, sunt in Clementinis quæ tale nomen mereantur?....

(d) Septimus Decretalium liber, qui in corpore Juris Canonici reperitur non est illud a Clemente VIII editum; quia obortis eo in opere difficultatibus, visum est exemplaria suppressere; sed a quodam Petro Matheo Jurisconsulto Lugdunensi ab se privato studio exarato, sed hoc opus publicæ caret auctoritate, multaque in eo sunt vitia, et plura etiam desiderantur.

PARS 1.ª (α)

DE PERSONIS ECCLESIASTICIS.

Titulus Primus.

De Hierarchia Ordinis.

Quid est Hierarchia, et quotuplicis generis.—Utriusque vis et ratio.—Utrum potestas Ordinis á jurisdictionis potestate seungi potest.—Quid requiritur ut Episcopus utramque potestatem habeat?

SECTIO 1.^a

De Episcopis, eorumque in regenda Ecclesia potestate.

Episcopi sunt Apostolorum successores.—Episcopis jure divino competit ecclesiae regendae potestas.—Primum Episcopi officium est verbi Dei praedicatio. [b]—Ad Episcopum pertinet suae Diocesis visitatio.—Alia Episcoporum munera.—Episcopus tenetur ad residentiam. [c]—Episcopi potestas alia ordinis alia jurisdictionis.—Potestas delegata Episcopi in exemptos.

SECTIO 2.^a

De Presbiteris, Diaconis, Hypodiaconis et reliquis Ordinibus.

Unde nomen Sacerdotis? Ejus potestas alia ordinis, alia jurisdictionis.—Diaconorum institutio eorumque officia.—Hypodiaconorum officium.—Olim inter minores Ordines Censebantur [d]. Acolyti, Exorcistae [e] Lectores, Ostiarii eorumque officia.—Tonsura veluti verus ordo reputata.

(a) Eandem methodum eandemque partitionem ac Jus Civile, arripuit Jus Canonicum, et sicut illud pertinet ad Personas, Res et Actiones; ita hoc in Personas, res et Judicia, dividitur. Personarum causa reliqua constituta sunt, itaque à Personis exordiemur.

(b) Sive per se sive per alios. Grave onus est Episcopatus, ideoque non semper verbo Dei instantes esse possunt Episcopi. Hinc Concilium Lateranense IV Episcopis injungit, ut quo casu ipsi minus possunt, viros adsumant idoneos, ad hunc ministerium exolvendum. Ita etiam Tridentinum (ses 24 de ref. c. 4).

[c] Sunt autem justae causae, quae Ecclesiae Pastores à personali residentia excusant nempe: *Cristiana Charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac Evidens Ecclesiae vel reipublicae utilitas*. [Ita Trid. ses. 23 cap. 4 de de ref.]

(d) Non convenit inter Decretalium interpretes quo tempore inter majores Ordines eveci fuerint Hypodiaconi. Alii opinantur id factum, quo primum tempore eis lex continentiae indicta fuit, quae seculo VI sub Gregorio M. obtinuit. Alii vero totis viribus propugnant hoc evenisse sub finem saeculi XI decreto Urbani II cui opinioni subscribimus.

(e) Exorcistarum officium ad malos spiritus adjurandos, ab Ecclesia fuit institutum. Sed devoluta hac potestate ad majores Clericos, sine officio remanserunt Exorcistae.

Titulus 2.

De Hierarchia Jurisdictionis.

Hierarchiæ Jurisdictionis necessitas, ex ipsa inæqualis societatis natura evincitur.—Caput et centrum hujusce hierarchiæ.—Ad optimum Ecclesiæ regimen, stabilita fuit Dioeceseon divisio, quæ ab Apostolorum ætate absdubio repetenda est.—Episcopalis potestas ordinis causa, certis finibus inclusa.

SECTIO 1.^a

De Romano Pontifice.

Summus Pontifex, utpotè caput Ecclesiæ, centrumque unitatis, honoris ac jurisdictionis primatum obtinet. [a]—Ex cathedra loquens errare non potest in fidei controversiis definiendis.—Potestas et jura quæ exprimatu descendunt.—Potestas Romani Pontificis Episcopalis, Metropolitana, Patriarchica, atque potestas temporalis.

SECTIO 2.^a

De Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus.

Cardinalium origo, et dignitas.—Cardinales, alii Episcopi, alii Presbiteri, alii Diaconi.—Eorum insignia et númerus.—Jura et privilegia.—Cardinalium Congregationes.

SECTIO 3.^a

De Legatis.

Usus Legatorum in re civili receptissimus, in Ecclesia etiam invaluit.—Legati Apostolici.—Legati à latere.—Legati missi.—Legati nati.

SECTIO 4.^a

De Patriarchis et Primatibus.

Origo Patriarcharum.—Eorum jus et potestas.—Patriarchæ Orientales nunctantum titulares sunt. [b]—Patriarchæ minores.

(a) Est quidè Pontificii Primatus, tractatio Theologorum propria, sed cùm indè multi juris Canonici articuli dependeant, paucis ipsius primatus naturam proponimus, ut ita tantquam à proprio fonte, Jura Romanæ sedis deriventur.

(b) Quatuor sunt Patriarchæ Orientales nempè: Constantinopolitanus, Alexandrinus, Antiochenus atque Hierosolimitanus. Suam hodie tenent in Urbe residentiam, et tamquam in partibus reputantur, Hierosolimitano excepto, qui nupèr ad suum evectus est Patriarchatum.

=Quo jure olim fruebantur Primates.=Hodiè sunt tantum titulares, Lugdunensi exepto.

SECTIO 5^a

De Metropolitæ.

Quid nomine Metropolitæ intelligitur.=Dignitatem hanc ante Concilium Nicænum, viguisse, compertum est.=Quænam fuerunt olim Metropolitanarum jura.=Quænam nunc sunt.=Potestne Metropolitæ suam visitare Provinciam.=Quænam Episcoporum causæ ad illos pertinent.

SECTIO 6^a

De auctoritate et usu Pallii.

Pallium quid.=Pallium continet Pontificalis potestatis plenitudinem. [a]=Intra quod tempus petendum est.=An ad aliam Metropolim promotus Archiepiscopus, novo indiget Pallio.=Suntne Episcopi aliqui hoc ornamento insigniti?

SECTIO 7^a

De Coadjutoribus.

Coadjutorum officium et origo.=Duplicis generis.=Coadjutores Canonibus non adversantur.=Quis eos constituit.

SECTIO 8^a

De Chorepiscopis.

Chorepiscoporum origo, eorumque officium.=Utrum Episcopali dignitate fuerint insigniti.=Chorepiscopi esse desierunt.

SECTIO 9^a

De Canonicis.

Origo Canonicorum=Initio sub certa regula comunem tradebant vitam.=Decursu temporis in seculares et regulares divisi sunt.=Canonicorum cœtus capitula appellantur, quæ vel cathedralia vel Collegiata dicuntur, atque Episcopi Senatum constituunt. [b] Canonici tenentur ad residentiam, et qua-

(a) Pallii virtus insignis est. Ante ejus receptionem, vetantur Metropolitæ munia exercere pastoralia; imo nec nomen sumere Archiepiscopi, utut fuerint consecrati. Innocentius III docet: *Pallio Pontificalis officii plenitudinem cum Archiepiscopalis nominis appellatione conferri* l. c. 3 de auct et usu Pallii).

(b) Haec assertio confirmatur per Concordatum nuper editum, ubi art. 15 sic habet: *Cum cathedralia Capitula Archiepiscoporum et Episcoporum Senatum, Conciliumque constituant, requirentur ab his vel de sententia, vel de consensu, quemadmodum pro varietate negotiorum et circumstantiarum, Canonicae leges, ac speciatim sacra Tridentina Synodus decreverunt.*

le tempus quovis anno eis conceditur ut á suis Ecclesiis abesse possint.=Potestas Capituli cathedralis sede vacante.=Vicarius Capitularis á quibus et intra quod tempus ejus electio facienda sit.=Quis eligi debet, et quam jurisdictionem habeat.=Quæ, Sede Vacante, Capitulum non facit.

SECTIO 10.º

De Dignitatibus et Officiis.

Quid est Dignitas in Capitulis.=Hodiè sunt tantum honorarii.=Numerus Dignitariorum [a] Officium quid.=Canonicus Theologus sive Magistralis=Canonicus Pænitentiarius.=Canonicus Lectoralis.=Canonicus Doctoralis.

SECTIO 11.º

De Vicariis.

Vicarius Generalis, ejusque origo.=A quo constituendus.=Quid Vicarius Officialis.=Qui Vicarii Generalis munere fungi possunt.=Quomodo expirat Vicarii Generalis jurisdictio.=Vicarii foranei.=Vicarii nati.=Vicari Apostolici.=Vicarii Parochorum.

SECTIO 12.º

De Parochis.

Parochorum Origo, eorumque officia.=Missa pro populo.=Divini Verbi predicatio.=Sacramentorum administratio.

Titulus 3.

Quibus modis potestas Ordinis acquiritur. (b)

SECTIO 1.º

De Episcoporum Consecratione.

Episcopus á quo consecrandus? [c]=Quænam ceremoniæ

[a] Non idem est in omnibus Ecclesiis eorum numerus, ac longum esset de omnibus singulatim dicere. In Hispania, pactis conventis inter Pium IX et Reginam nostram, art. 13 ad quinque eorum numerus reductus est, nempe: *Decanus* qui semper primam sedem post Pontificalem obtinebit, *Archipresbiter*, *Archidiaconus*, *Cantor*, atque *Scholæ Præfectus*.

[b] Cum potestas Ordinis duobus modis acquiratur, nempe Consecratione, quæ ad episcopos pertinet, et Ordinatione, quæ ad Sacerdotes, ceterosque clericos, Ordinis causa ea in duas sectiones exponere in mente habuimus. Et primùm quidem de Consecratione, deinde verò de Ordinatione.

[c] Num trium Episcoporum presentia ad validitatem consecrationis necessaria sit, vetus est, quaestio, quæ Canonistarum ingenia maximè exercet. Nos vero Cabassutii opinioni subscribimus, qui tenet, presentiam trium Episcoporum necessariam esse ad licitam Consecrationem, minimè verò ad ejus validitatem, quæ ab uno peracta, irrita non est. In sacra antiquitate non desunt exempla Episcopalium Consecrationum, quæ ab uno Episcopo factæ sunt, et hæc quidem illicitæ, non tamen irritæ judicantur. Insuper ex tribus qui ad Consecrationem assistunt Episcopis, unus dicitur Consecrator, Assistentes alii.

adibentur in Episcoporum consecratione. = Juramentum fidelitatis atque obedientiae prestare debent. = Effectus Consecrationis.

SECTIO 2.^a

De Presbyterorum aliorumque Clericorum Ordinatione.

Statuta sunt tempora ad Ordines conferendos. = Nemo per saltum ordinandus. = Ordinum interstitia. = Nemo absque titulo est ordinandus. = Examen ordinibus præcedere debet. = Pæna contra Episcopum alienum subditum absque dimisoriis proprii Episcopi ordinantem. = Quisnam dici potest proprius Episcopus. = Aetas ordinandorum.

Titulus 4.

Quibus modis potestas jurisdictionis, et omnia ecclesiastica beneficia acquiruntur. (a)

SECTIO 1.^a

De Electione.

Quid est electio, et quotuplicis generis. = Quid scrutinium. = Quid compromisum. = Quid quasi inspiratio. — Ad quos pertinet electio SS. Pontificis et solemnitates in ea servandæ. = Episcoporum electio ad Romanum Pontificem pertinet. [b] = Electionis confirmatio. = Effectus confirmationis. = An Episcopus ante Confirmationem, Ecclesiæ administrationem suscipere possit. = Qui jure eligendi carent.

SECTIO 2.º

De Postulatione.

Quid postulatio. = In quo difert ab electione. = In quo cum ea conveniat.

SECTIO 3.º

De Collatione.

Collatio quid. = Collatio difert ab electione. = SS. Pontifex

(a) Cum Ecclesiasticum Magistratum consequantur Clerici per Electionem, Postulationem, Collationem atque Institutionem; ordinis causa, totidem sectionibus, de iis seorsim agemus.

(b) Juxta commune jus, hic nos loquimur. Nam jure patrio à priscis temporibus, semper hoc jus eligendi Episcopos, ad Regem spectavit, ob Patronatum universale quod in suis ditionibus obtinet. Fusè de hac re loquitur eruditissimus Mayans, Observatione 4.^a ad Concordatum. 1753.

Collator omnium beneficiorum. (a)=Apostolicæ reservationes.
=Collatio quomodo expediatur.

SECTIO 4.^a

De Institutione et Jurepatronatus.

Quid institutio.=Quid juspatronatus.=Juspatronatus vel ecclesiasticum, vel laicale, vel mixtum.=Reale vel personale, itemque vel hereditarium vel gentilitium.=Quomodo acquiratur=Quomodo transferatur.=Quomodo amittatur.

Titulus 5.

Quibus modis potestas Jurisdictionis amittatur. (b)

SECTIO 1.^a

De Renuntiatione.

Quid renuntiatio et quotuplicis generis.=Auctoritas Superioris ut renuntiatio valeat.=Justæ renuntiationis causæ.=Discrimen inter renuntiationem loco tantum, ac renuntiationem loco et dignitati.=Beneficia coram quo dimittantur.=Renuntiatio cum reservatione coram quo facienda.—Renuntiatio fieri potest per Procuratorem.

SECTIO 2.^a

De Translatione.

Quid est Translatio.—Translationes sine justa causa improbantur.—Quænam sunt justæ translationis causæ.—Episcoporum translationes sine S.S. Pontificis auctoritate fieri nequeunt.

SECTIO 3.^a

De Permutatione.

Permutatio quid.—Quid in permutatione observandum.—Quæ beneficia rectè permutantur.

(a) Romani Pontificis potestas in omnes fertur Diöceses, et idè omnia beneficia conferre potest. Eo jure certè usus est S. Gregorius M. quod suspicari non licet jus alienum invadere, et rem non suam arripere voluisse. Sed eum hæc conferendi ratiominus commoda videretur, satius visum est aliqua per Concordata sibi reservare, atque aliorum Collationem cedendo, ut videre licet in Concordato 1753, et nuper edito 1851.

(b) Potestas jurisdictionis amitti quidè potest, non sic potestas Ordinis, quæ semper fixa hæret, uti hæret in animo Character, qui semel impresus, deleri non potest. Quare episcopus excommunicatus, hæreticus, schismaticus, (si valide Ordinatus fuerit) cum ritè confert Ordinis aut Confirmationis sacramenta, impiè quidè agit, sed rata firma Confirmatio, ordinatio est.

De Depositione et Degradatione.

Quid est Deposito.—Quid Degradatio, atque inter utrumlibet differentia.—Degradatio alia verbalis, alia realis.—Quibus presentibus degradatio fiat.—Crimina quæ locum degradationi faciunt.

Titulus 6.*De Vita Monastica.*SECTIO 1.^a*De Monachis. (a)*

Origo Monachorum.—Monachi in Oriente primùm inducti, serius in Occidente.—Monachi alii Solitarii, alii Cœnobitæ.—Alii Sarabaitæ, alii Girovagi.—Scopus vitæ monasticæ. (b)—Monachi initio laici.—S. Benedictus primus fuit qui stabilem et perpetuam regulam suis Monachis dedit.—Sæculo undecimo inter monachos diversitas Ordinum inducta.—Ordines militares.—Quæ inducta eorum institutio.

SECTIO 2.^a*De Regularibus.*

Canonici regulares.—Ordines Mendicantium.—Pii Operarii.—Mendicantes eleemosinis vivunt.—Plures Mendicantes, temporis decursu admittunt possessionem temporalem.—Eorum regula.—Novitiatus professioni præmitendus.—Vis professionis.—Quemadmodum adversus irritam professionem reclamare liceat.—Renunciationes ante professionem faciendæ.

SECTIO 3.^a*De Monialibus.*

Eadem tempestate, qua Monachorum, etiam Monialium Cœnobia instituta sunt.—Ultra tria regularium vota, ad clausuram Moniales tenentur.—Tridentini decreta ad Monialium regimen spectantia.—Diaconisæ.

[a] Non defuerunt ab Ecclesiæ primordiis christiani, qui ut perfectiorem agerent vitam, durius quoddam et asperius vitæ genus sequebantur, jejuniis, præcibus atque meditationibus rerum divinarum vacantes. Sed hi propriè Monachi non erant, sed Ascetæ, ab exercitatione dicti, quos semper habuit Ecclesia, et qui cum Monachis confundi non debent.

(b) Notatu digna sunt, quæ ad suos Monachos gratiosa faciebat verba S. Antonius, teste Hieronimo et Sozomeo: *Pisces quidem aquâ nutriri, monachis vero ornamento esse solitudinem, monachosque ad Urbes accedentes, monasticam amittere gravitatem non secus ac pisces aquis egressi, vitam amittunt.*

PARS 2.^a

DE REBUS ECCLESIASTICIS. (a)

Titulus 1.

De Matrimonio.

SECTIO 1.^a

De essentia Matrimonii ejusque divisione.

Matrimonium est unum ex septem novæ legis Sacramentis.
—Materia forma atque Minister hujus Sacramenti.—Quibus modis declarari potest consensus in matrimonio necessarius.
—Matrimonium legitimum, ratum, consumatum.—Verum, præsumptum, putativum.—Matrimonium Conscientiæ.

SECCIO 2.^a

De Sponsalibus.

Sponsalia quid.—Qui rectè ea contrahant.—Consensu sponsalia fiunt.—Eorum vis et obligatio.—Quomodo solvantur.

SECTIO 3.^a

De Matrimonii impedimentis.

Quotuplicis generis sunt impedimenta.—Impedimenta constituere et laxare Ecclesiæ est. (b)—Matrimonii sacramentum à contractu civili non pendet.—Impedimenta vel proveniunt ex defectu idoneitatis, vel ex deceptione, vel ex non servatis servandis.—Ex primo capite descendunt Aetas; Impotentia; Votum Solemne; Ligamen; Cognatio naturalis, civilis atque spiritualis; Affinitas; Publica honestas; Crimen; Cultus disparitas.—Ex secundo, Error; ignoratio servilis conditionis.—Ex tertio Vis; Raptus; Turpis Conditio; Matrimonium clandestinum.

(a) De re Sacramentaria nunc nobis agendum esset, sed quoniam hæc tractatio magis ad Theologos quam ad Canonistas pertineat, sine magna rei Canonicae jactura, eam suprimere rectè nobis visum est, agendo tantum de Matrimonio, quod magis habere videtur analogiam cum re canonica.

(b) Waldenses primum, postea Lutherani et Calviniani, tum Marcus Antonius de Dominus Archiepiscopus Spalontensis, dein vero apostata et Paulus Sarpius hoc jus Ecclesiæ de impedimentis constituendis, inficias iverunt. Hunc errorem jam propè senescentem ab oblivione hominum, vindicare conati sunt Aloysius Litta, Thomas Nestius, Petrus Tamburinus aliique hujus surfuris, asserentes Conones Tridentinos in hac materia non dogmaticos sed disciplinares esse. Sed hæc sofismata in pulverem sunt redacta ab eruditissimo Perrone in suis theologicis praelectionibus Romae nupèr editis.

De Impedimentis impediētib.

Olim impedimenta impediētia, plura erant numero.—Hodiè quæ sint.

APPENDIX.

DE MATRIMONIIS MIXTIS. (a)

Matrimonia mixta, jure naturali et divino graviter improbata, atque á jure ecclesiastico penitus interdicta.—Accedente vero SS. Pontificis dispensatione, licitè iniri possunt.—Consequenter gravi crimini obnoxii fierent, Sacerdotes Catholici, qui absque legitima facultate, tales nuptias conjungerent.

SECTIO 5.ª*De Divortiis.*

Quid Divortium.—Quomodo solvatur matrimonium legitimum.—Quomodo ratum.—Quomodo consummatum.—Quibus de causis separatio fiat.—Ad quem pertinet de causis matrimonialibus cognoscere.

Titulus 2.*De Festorum celebratione.*

Festorum celebratio apud christianos antiquissima.—Festi dies vel mobiles vel immoviles.—Paschastis celebratio.—SS. Pontifex constituit et deminuit festos dies in tota Ecclesia observandos.—Quid observandum in eligendo Sancto Patrono alicujus Civitatis.

Titulus 3.*De Sacrosanctis Ecclesiis.*

Origo Ecclesiarum ab Apostolis absdubiò repetenda.—Qua-

[a] Matrimonia mixta dicuntur ea, quæ inter catholicum et acatholicam, aut è converso celebrantur. Ratum est apud omnes, ejusmodi conjugia valida quidè, sed prorsus illicita esse, nisi prævia Romani Pontificis dispensatione fiant. Cum enim hæc materia, miserrimis hisce temporibus, ecclesiam Dei mœrore affecit, maximè quoad exilium Archiepiscopi Coloniensis et Posnaniensis, qui pastoralis fortitudine præditi, virili planè animo se murum opposuerunt pro domo Israel, non abs re erit, aliquid de ea attingere.

les primò, quales postea Ecclesiæ fuerint.—Quibus de causis Ecclesia edificanda.—Ritus in Ecclesiæ edificatione adhibendi.—Partes Ecclesiæ interiores olim erant: Nartex. Navis. Sanctuarium. Altare.—Exteriores: Vestibulum et Atrium. Baptisterium. Secretarium. Pastoforium. Schola. Bibliotheca.—Per tria priora secula usus imaginum in Ecclesia non receptus, et ratio.—Ad quos pertinet Ecclesiæ reparatio.

SECTIO 1.^a

De Consecrandis et reconciliandis Ecclesiis.

Antiqui ritus ad Ecclesias Consecrandas.—Ritus qui nunc obtinent.—Consecratio Ecclesiæ ad quem pertinet.—Ea non iteranda, nisi certis casibus.—Ob quas causas Ecclesia violatur, aut polluitur.—Qui potest violatam Ecclesiam reconciliare.

SECTIO 2.^a

De Capellis et Oratoriis.

Quid Capella et Oratorium.—Distinctio inter publicum et privatum Oratorium.—Altare portatile [a]

SECTIO 3.^a

De Indumentis, caeterisque ad Ecclesiam pertinentibus.

Res sacræ in hominum commercio versari nequeunt.—Usus indumentorum ad sacrum faciendum, ab Apostolorum ætate repetendus est.—Indumentorum benedictio et vasorum consecratio ad Episcopum pertinet.—Campanarum usus in Ecclesia antiquissimus.

Titulus 4.

De Sepulturis.

Quid Cœmeterium.—Sunt loca religiosa.—Initio Fidelium Cadavera extra Ecclesiam, postmodum in Ecclesia sepulta.—Qui eligendi sepulturam jus habet.—Sepultura alia parochialis, alia gentilitia.—Jura funeris.—Quarta funeraria.—Quibus ecclesiastica sepultura denegetur.

(a) Hoc privilegium Episcopis jure communi concessum, etiam extensum fuit ad Clericos Cotholicae Magestatis exercituum, a Clemente XIII per Bullam *Cum in exercitibus*, ita ut si cogat necessitas, etiam extra Ecclesiam in quocumque loco decenti, etiam sub dio, vel sub terra, sub altariportatili, etiam non integro, seu diffracto aut lessa et sine Sanctorum reliquiis &c.. Sanctum Sacrificium missae celebrare possunt.

Titulus 5.

De Monasteriis.

Monasterium quid.—Quid in novo monasterio observandum.
—Monasteriorum exemptio non ita latè patet, ut interdum in ea Episcopus jurisdictionem non exerceat.

Titulus 6.

De Seminariis Clericorum.

Seminariorum ortus et progresus.—Qui in Seminario recipiendi, et quibus studiis hi dare operam debeant.—Quid á Tridentinis Patribus circa Seminariorum regimen atque œconomiam sancitum est.

Titulus 7.

De Hospitalibus.

Hospitalia apud chistianos antiquissima.—Quid Xenodochia, Orphanotrophia, Nosocomia, Ptochotrophia, Gerontocomia, Brephotrophia.—Hospitalia Episcopo subjectá.—Hospitalia exempta.—Pia loca Episcopo subjecta,

Titulus 8.

De Præbendis et Beneficiis.

Quid est Beneficium.—Quomodo distinguitur á Præbenda.—Beneficia residentiaria et non residentiaria.—Beneficia sæcularia et regularia.—Majora et minora.—Collativa, electiva, patronata.

SECTIO 1.^a

De vetita beneficiorum pluralitate.

Clericus generatim duabus Ecclesiis non adscribendus.—Beneficia compatibilia et incompatibilia.—Quid Sinodus Lateranensis circa beneficiorum pluralitatem sancivit.—Quid Tridentina.—Quæ beneficia plura número, simul retineri possunt.

De Conjungendis ac dividendis beneficiis.

Beneficiorum unio quotuplex. = Justæ unionis causæ. = Solemnitates adhibendæ. = Quis unionem rectè expediat. = Divisio beneficiorum, ejusque causæ et solemnitates.

SECTIO 3.ª*De Pensionibus Ecclesiasticis.*

Pensio quid. = Quis pensionem constituat. = Pensio realis et personalis. = Quibus de causis pensiones imponantur. = Beneficia sunt quæ pensionibus non subjiciuntur. = Quomodo pensio estinguatur.

SECTIO 4.ª*De adipiscenda beneficiorum possessione.*

Beneficii possessio capienda. = Juramentum á Beneficiario præstandum. = Regula de annali possesore. — Regula de trienniali possesore.

Titulus 9.*De Peculio Clericorum.*

Peculium ecclesiasticum quid. = Bona patrimonialia Clericorum. = Usus peculii ecclesiastici. = Facultas de hoc peculio testandi. [a]

En Canonicae Quæstiones, quas stilo oratorio sive latino sive hispanico defendere parati sumus.

Locum habebit certatim, die 1^æ Mensis Martii
anno 1856.

(a) Antiqui canones de ecclesiastico peculio Clericos testari vetabant, quoniam illud redire debebat ad Ecclesiam, undè profectum erat. Sed jure novissimo, integrum est Episcopis, et à fortiori reliquis Clericis, de eo disponere. Articulus 31 Concordati nuper editi sic tenet: Vigenti derogatur legislationi, quæ spolia Archiepiscoporum et Episcoporum respicit; his proinde fas erit libere, prout sua cuique conscientia suggeratur de illis disponere quæ mortis tempore reliquerint..... excipiuntur ornamenta et vestes pontificales, quæ Mitrae propria censebuntur, et ad successores in illam transibunt.

